

Shri Krishna BahuudeshiyaSamajseviSanstha's, Osmanabad

COLLEGE OF EDUCATION (B.ED)

Osmanabad 413501

Criteria II: Teaching-learning and Evaluation

2.3.4: - ICT support is used by students in various learning situations such as..

Lesson plan /activity plan/activity report to substantiate the use of ICT by students in various learning situations

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
" चिरेक, ज्ञान, अमृत व मोक्ष पाणीचे जाधन म्हणजे शिक्षण "

पा. ज्यो. मा. प्र. सुरंगे
श्रीकृष्ण बहुउद्देशीय समाज सेवा संस्था, उस्मानाबाद संघटित

श्रीकृष्ण शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय,

उस्मानाबाद

सादरकर्ता

जाधव शुभांगी

रोल नं.- ०७

मार्गदर्शक

पवार रसर

विषय - भूमिती.

इय्यता- 8 वी

घटक - सजिव सृष्टी

अपेक्षित पूर्वज्ञान- विद्यार्थ्यांना जलीय वनस्पतीची माहिती.

नियोजित शैक्षणिक साहित्य - जलिनय वनस्पतीचे चित्र

प्रस्तावना:- मुलानो हकडे लक्ष दया आज आपला विज्ञानचा तास आहे. आपण सजिव सृष्टीचा अभ्यास केला आहे.

प्र- चित्रातील सजिव घटकांची नावे सांगा.

प्र- चित्रातील निर्जीव घटकांची नावे सांगा.

प्र- सजिवास विविधता कोणत्या घटकांमुळे प्राप्त होते?

यावरून सजिव हे विविध प्रकारे असतात. हा पाठ अभ्यासला.

हेतू कथन :-

तर आज आपण सजिव सृष्टीचा पाठाचा अभ्यास करणार आहोत.

विषय प्रतिपादन - अनुकूलन

१. अनुकूलनाची व्याख्या सांगतात.
२. हिमप्रदेश व वाळवंटातील विविध वनस्पतीची माहिती सांगतात.
३. प्रत्येक सजिव हा त्या वातावरणामध्ये सतत जुळवून घेतो.

विविध वनस्पती

१. हिमप्रदेशात जलिनय वनस्पती आढळतात.
२. तसेच हिमप्रदेशात देवदार वनस्पती पण आढळतात.
३. वाळवंटात बाभूळ व निंबूळू या वनस्पती आढळतात.

वनस्पतीची माहिती

१. पाण्यात वाढणाऱ्या वनस्पतींना जलिनय वनस्पती म्हणतात.
२. या वनस्पती समुद्र नद्या व तलाव या ठिकाणी आढळतात.
३. या वनस्पतीची मुळे मातीत रुजलेली असतात.
४. काही वनस्पती मुळासह पाण्यात तरंगतात.

उद्दिष्ट :-**विद्यार्थी :-****ज्ञान**

1. अलिप्त वनस्पतीची नावे सोपा
2. विक्रीभातील अंतर्भागातील नावे सोपा

आकृती

1. बाह्य कोन झणजे काय स्पष्ट करा.
2. बाह्य भागातील बिंदू स्पष्ट करा.

उपयोजन :-

1. अंतरकोन बाह्यकोन यांची तुलना करा.

कौशल्य

1. विक्रीभाच्या बाह्यकोनाची आकृती काढा.
2. बाह्य कोन ओळखतो.

संकलन :-

- प्र. 1) विक्रीभाची व्याख्या करा ?
प्र. 2) विक्रीभाचे प्रकार सोपा ?
प्र. 3) विक्रीभाची नावे सोपा ?
प्र. 4) विक्रीभा आणि काटकोन यातील फरक सोपा ?

मूल्यमापन :-

जोड्या लावा	
अ. गट	ब. गट
1. काटकोन विक्रीभा	अ. १० अंश पेक्षा कमी
2. लघुकोन विक्रीभा	ब. १० अंश पेक्षा जास्त
3. विशालकोन विक्रीभा	क. १० अंश
4. विक्रीभाचे प्रकार	ड. २
	इ. ३

गृहपाठ-

उदाहरणसंग्रह ७४ सोडवा ?

फलक वारं

अथवा :- विक्रीभाचे प्रकार

प्रकार :- गुणक

प्रकार :- २ वी

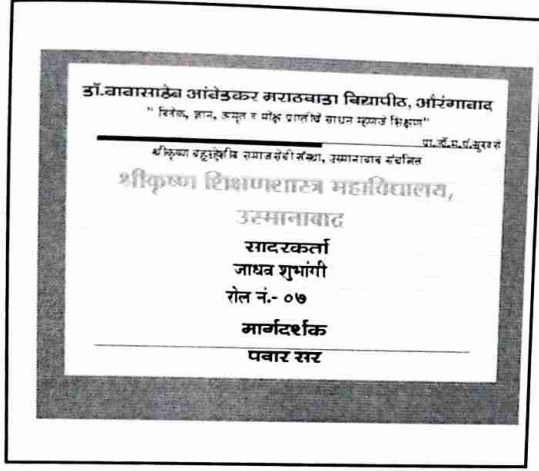
विक्रीभाचे प्रकार

विक्रीभाचे प्रकार

1. काटकोन

2. लघुकोन

3. विशालकोन

विषय - भूमिती.
इय्यता- 8 वी
घटक - त्रिकोणाचे प्रकार

अपेक्षित पूर्वज्ञान- विद्यार्थ्यांना त्रिकोण, चौकोन याविषयी माहिती.

नियोजित शैक्षणिक साहित्य - त्रिकोणाचे प्रकार

प्रस्तावना:- मुलानो इकडे लक्ष द्या आज आपला भूमितीचा तास आहे. आपण त्रिकोणाचा अभ्यास केला आहे.

प्र- त्रिकोण म्हणजे काय?

प्र- तुम्हाला दिसणा-या आकृतीस काय म्हणतात.

प्र- त्रिकोणाला किती कोन आहेत?

त्रिकोणाला किती कोन असतात. यावरून त्रिकोणाचे चार विविध प्रकार पडतात. हा पाठ अभ्यासला.

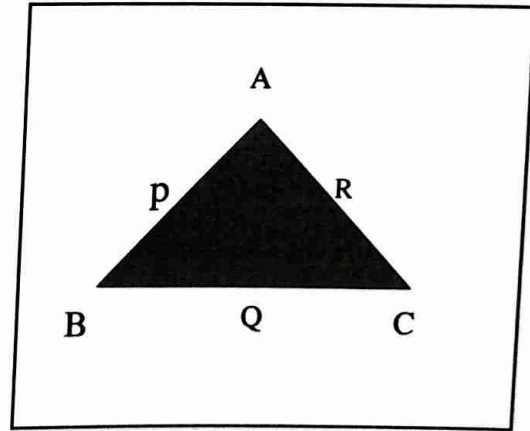
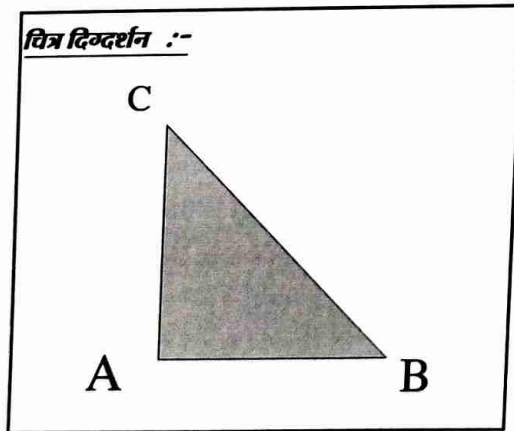
हेतू कथन :-

तर आज आपण त्रिकोण व त्रिकोणाचे प्रकार या पाठाचा अभ्यास करणार आहोत.

विषय प्रतिपादन :-

पाठ्य मुद्दे

- त्रिकोणाचा अंतर्भाग :-
- स्पष्टीकरण :- अंतर्भागाविषयी त्रिकोण ABC मधील, अंतर्भागातील बिंदूची माहिती सांगतात
- त्रिकोणाचा बाह्यभाग :-
- स्पष्टीकरण :- बाह्य भागाविषयी आकृतीचे दिग्दर्शन बाह्य भागाची माहिती सांगतात
- त्रिकोणाचा बाह्य कोन
- स्पष्टीकरण :- त्रिकोणाच्या बाह्यकोनाविषयी त्रिकोणची आकृती काढतात त्रिकोणाचे नावे सांगता L NRS हा त्रिकोण MRT बाह्य कोन आहे तर L NRT हा अंतर कोन आहे यावरून बाह्य कोनाची व्याख्या-

उद्दिष्ट :-

❖ विद्यार्थी :-

❖ ज्ञान :-

१. त्रिकोणाच्या घटकाची नावे सांगा
२. त्रिकोणातील अंतर्भागातील नावे सांगा

❖ आकलन :-

१. बाह्य कोन म्हणजे काय स्पष्ट करा.
२. बाह्य भागातील बिंदू स्पष्ट करतो.

❖ उपयोजन :-

१. आंतरकोन बाह्यकोन यांची तुलना करतो.

❖ स्पष्टीकरण :-

१. त्रिकोणाच्या बाह्यकोनाची आकृती काढतो.
२. बाह्य कोन ओळखतो.

संकलन :-

- प्र. १) त्रिकोणाची व्याख्या सांगा ?
- प्र. २) त्रिकोणाचे प्रकार सांगा ?
- प्र. ३) त्रिकोणाची नावे सांगा ?
- प्र. ४) त्रिकोण आणि काटकोन यातील फरक सांगा ?

मूल्यमापन :-

जोड्या लावा	
अ. गट	ब. गट
१. काटकोन त्रिकोण	अ. १० अंश पेक्षा कमी
२. लघुकोन त्रिकोण	ब. १० अंश पेक्षा जास्त
३. विशालकोन त्रिकोण	क. १० अंश
४. त्रिकोनाचे प्रकार	ड. २
	इ. ३

गृहपाठ-

उदाहरणसंग्रह ७४ सोडवा ?

फलक कार्य

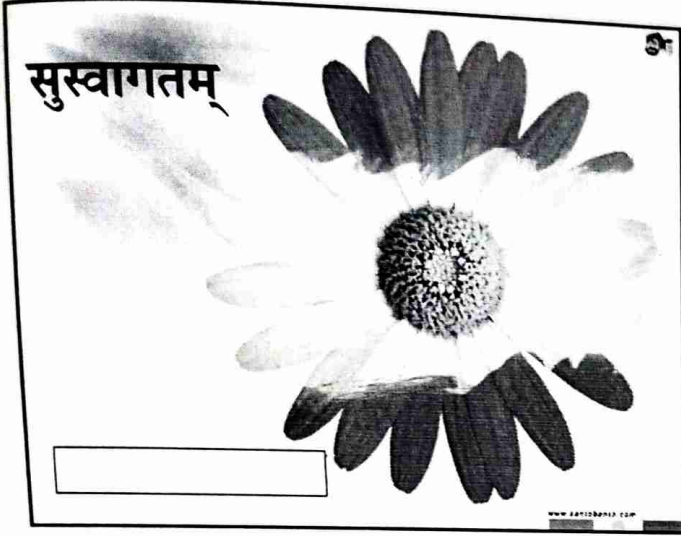
शिर्षक :- त्रिकोण व त्रिकोणाचे प्रकार

विषय :- भूमिती इयत्ता :- ८ वी

त्रिकोण व त्रिकोणाचे प्रकार

त्रिकोणाचे प्रकार

१. काटकोन
२. त्रिकोण
३. त्रिकोणाचे प्रकार

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
 "विवेक, ज्ञान, अमृत व मोक्ष प्राप्तीचे साधन म्हणजे शिक्षण"
 प्रा. डॉ. म. पं. सुखसे
 श्रीकृष्ण बहुउद्देशीय समाजसेवी संस्था, उस्मानाबाद संचालित
श्रीकृष्ण शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय,
उस्मानाबाद
 सादरकर्ता
 सुतार सुप्रिया शिवाजी
 रोल नं.- २२
 मार्गदर्शक
 पवार सर

प्रस्तावना -

प्र. एका वस्तुची किंमत २४.५० आहे तर त्याचे वाचन कसे करतात.

प्र. ३०५ या संख्येच्या एकक व शतक स्थानी कोणते अंक येतात.

दशांश अपूर्णांक	

दशांश अपूर्णांकाची बेरीज

दशांश व अपूर्णांक हे कसे लिहावे व वाचन करावे हे शिकवतात.

किंमत काढणे

उदा. देऊन स्पष्टीकरण देतात.

दशांश अपूर्णांक काढण्याचे वि. मध्ये
कोशल्य निर्माण करणे

संकलन

प्र. १.५ मी. व २.५ मी. बरोबर किती ?

प्र. ६.५ मी. व ३.५ मी. बरोबर किती ?

* उपयोजन: विविध दशांश अपूर्णांकाची
उदाहरणे सोडवा.

* मूल्यमापन:

उदाहरण सोडवा.

१. $२३.४ + ८७.९$

२. $३५.७४ + ८१.६६$

* स्वाध्याय :

कोणत्याही १० दशांश अपूर्णांकाची
उदा. सोडवा.

धन्यवाद !

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
 " विवेक, ज्ञान, अमृत व मोक्ष प्राप्तीचे साधन म्हणजे शिक्षण"
 प्रा. डॉ. म. र. सुखवे
 श्रीकृष्ण बहुउद्देशीय समाजसेवी संस्था, अस्मानाबाद संघर्षित
श्रीकृष्ण शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय,
उस्मानाबाद
सादरकर्ता
बुकन तेजश्री दिनकर
 रोल नं.- १४
मार्गदर्शक
पवार सर

प्रस्तावना -

प्र . वनस्पतीच्या वाढीसाठी आवश्यक घटक कोणते.

प्र. शेतीसाठी आवश्यक घटक कोणते.

प्र. मातीचे उपयोग सांगा.

माती महत्व

मातीचे महत्व

१. वनस्पतीचे पाशनासाठी

२. शेतीसाठी

माती कशी बनवतात ते सांगतात

अपक्षीणन म्हणजे काय.

मातीचे उपयोग
शिक्षक सांगतात.

संकलन

प्र.माती कशी बनते.

प्र. अपक्षीणन म्हणजे काय.

प्र. खडकावर कोण काणत्या बदलांचा
परिणाम होतो?

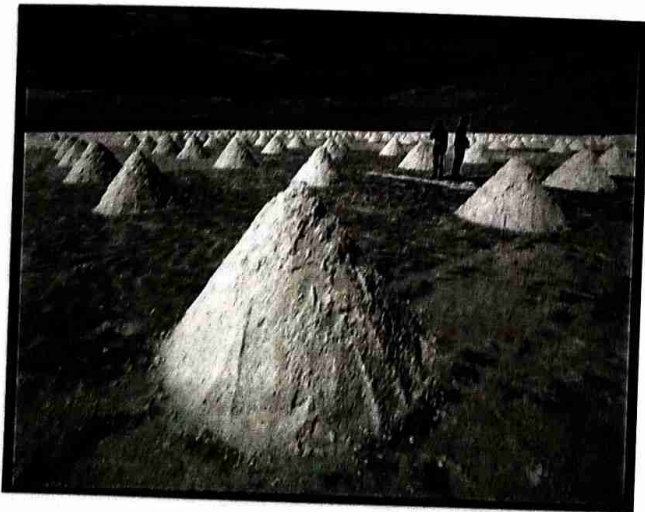
* उपयोजन: मातीचे विविध उपयोग सांगा.

* मूल्यमापन:

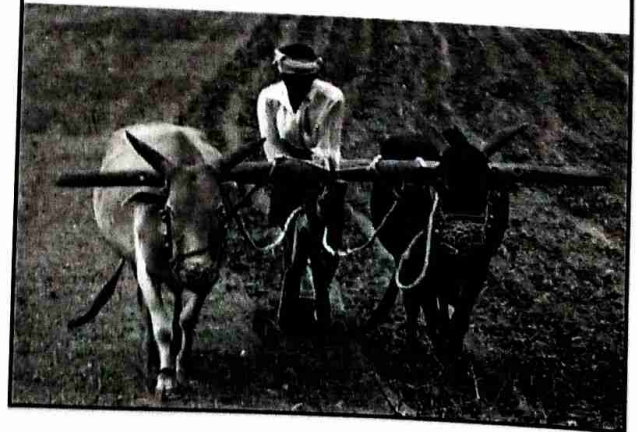
रिकाम्या जागा भरा.

१.मातीला असेही म्हणतात.

२.सुपीक जमीनीचा सेमीचा थर असतो.

शेतीसाठी ची माती

5/16/2023

*** स्वाध्याय :**

अपक्षीणन होण्याची कारणे लिहा.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
 " विवेक, ज्ञान, अमृत व मोक्ष प्राप्तीचे साधन म्हणजे शिक्षण"
 प्रा. डॉ. म. प. सुखसे
 श्रीकृष्ण बहुउद्देशीय समाजसेवी संस्था, उस्मानाबाद संचालित
श्रीकृष्ण शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय,
उस्मानाबाद
 सादरकर्ता
 बुकन तेजश्री दिनकर
 रोल नं.- १४
 मार्गदर्शक
 पवार सर

प्रस्तावना -

प्र . चौकोनाच्या क्षेत्रफळाचे सूत्र सांगा.

प्र. काटकोण त्रिकोणाच्या क्षेत्रफळाचे सूत्र सांगा.

चौकोण मापन

त्रिकोणाचे प्रकार

१. लघु कोण

२. विशालकोण

३. काटकोण

शिक्षक ABC त्रिकोण

त्रिकोण क्षेत्रफळ व्याख्या

त्रिकोण सूत्र - $\frac{1}{2} \times \text{पाया} \times \text{उंची}$

लघुकोणचे क्षेत्रफळ

गुणधर्म

काटकोण त्रिकोणाचे क्षेत्रफळ हे त्याच्या काटकोण करण-या बाजूच्या लांबीच्या गुणाकाराच्या निम्मे असते.

संकलन

प्र. त्रिकोणाच्या क्षेत्रफळाचे सूत्र सांगा.
प्र. काटकोण त्रिकोणाच्या क्षेत्रफळाचे सूत्र सांगा.

* **उपयोजन:** दिलेल्या काटकोण त्रिकोणामध्ये पाया ०८ सेमी व उंची १० सेमी असेल तर क्षेत्रफळ काढा.

* मूल्यमापन:

रिकाम्या जागा भरा.

१. त्रिकोणाचे क्षेत्रफळ =

२. काटकोण त्रिकोणाचे क्षेत्रफळ हे काटकोण करण-या बाजूच्या लांबीच्या गुणाकाराच्या ...-असते

* स्वाध्याय :

काटकोण त्रिकोणाबद्दल सविस्तर माहिती लिहा.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
" विवेक, ज्ञान, अमृत व मोक्ष प्राप्तीचे साधन म्हणजे शिक्षण "

प्रा. डॉ. म. पं. सुरवसे

श्रीकृष्ण बहुउद्देशीय समाजसेवी संस्था, उस्मानाबाद संचालित

श्रीकृष्ण शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय,

उस्मानाबाद

सादरकर्ता

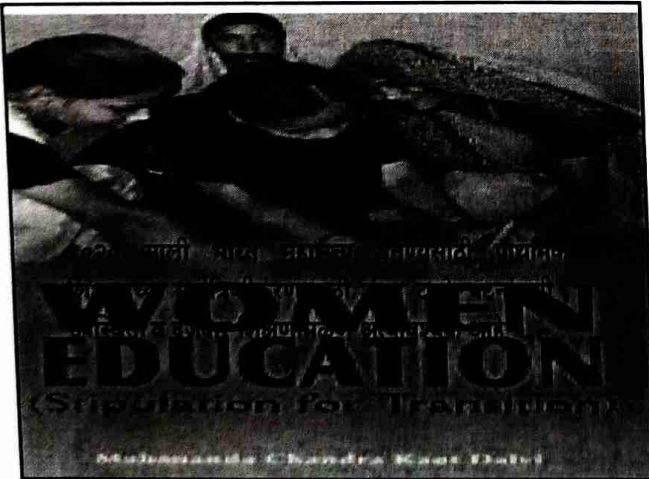
पाटील नम्रता रामचंद्र

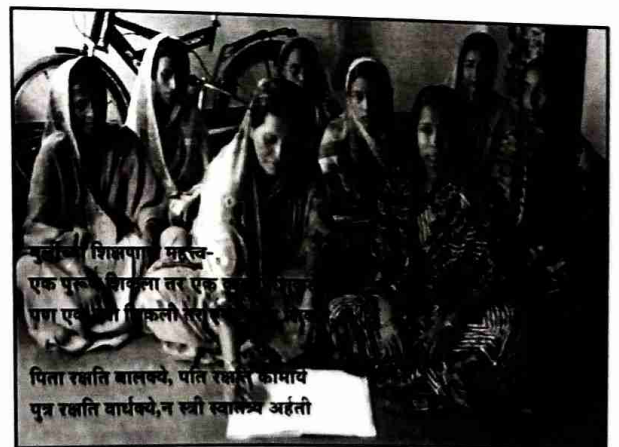
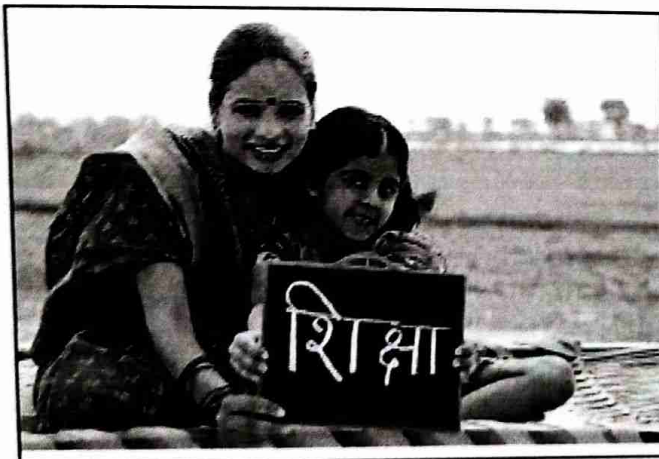
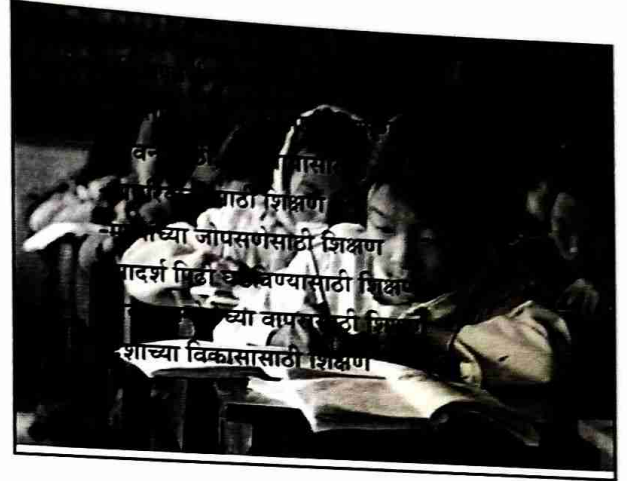
रोल नं.- १७

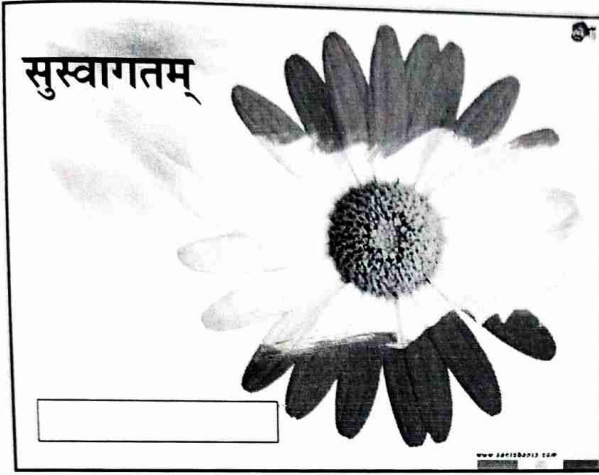
मार्गदर्शक

प्रा. पवार डी. डी.

मुलींच्या शिक्षणाच्या समस्या

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
 "विवेक, ज्ञान, अमृत व मोक्ष प्राप्तीचे साधन म्हणजे शिक्षण"
 प्रा. डॉ. म. पं. सुखसे
 श्रीकृष्ण बहुउद्देशीय समाजसेवी संस्था, उस्मानाबाद संचालित
श्रीकृष्ण शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय,
उस्मानाबाद
 सादरकर्ता
 पाटील नम्रता रामचंद्र
 रोल नं.- १७
 मार्गदर्शक
 पवार सर

प्रस्तावना -

प्र. पदार्थ म्हणजे काय ?

प्र. पदार्थाच्या किती अवस्था आहेत ?

प्र. कोणत्या आहेत ते सांगा.

पदार्थाचे वर्गीकरण	

संयुगे

संयुगाची व्याख्या सांगतात.

साखरेला उष्णता किती दिली जाते.

रेणू

संयुगाच्या अतिसुक्ष्म कणाला

रेणू म्हणतात.

संयुगाचे गुणधर्म

१. ज्वलनास मदत करते.

२. हायड्रोजन स्वतः जळतो.

संयुगाची उदा.

मॅग्नेशियम + ऑक्सिजन =
मॅग्नेशियम ऑक्साईड

संकलन

प्र. अणू म्हणजे काय ?

प्र. रेणू म्हणजे काय ?

प्र. मूलद्रव्य म्हणजे काय ?

* उपयोजन: तुम्हाला माहित असलेल्या
मूलद्रव्यांची नावे सांगा.

* मूल्यमापन:

उत्तरे द्या.

१. पदार्थाच्या तिन अवस्था कोणत्या ?

२. संयुग म्हणजे काय ?

* स्वाध्याय :

मूलद्रव्य संयुग या विषयी १० ओळी
लिहा.

“विद्येय, ज्ञानसमृद्धि व लोकप्रगतीचे साधन म्हणजे शिक्षण” - प्रा. डॉ. म. पं. सुखसे
श्री कृष्ण बहुउद्देशीय समाजसेवी संस्था उस्मानाबाद संचलित,

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, उस्मानाबाद

सादरकर्ता
बुकन तेजश्री दिनकर
हजरी क्रमांक - १४
मार्गदर्शक- प्रा. पवार डी. डी.

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील लोकसंख्या

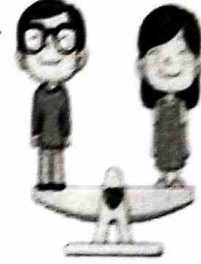

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील लोकसंख्या

वर्ग	२००१
एकूण लोकसंख्या	१४,८६,५८८
पुरुष	७,६९,९६८
स्त्री	७,१६,६२०
लोकसंख्या वाढ (२००१-२०११)	१९.८४%

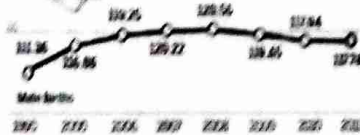
उस्मानाबाद जिल्ह्यातील स्त्री पुरुषांची संख्या

पुरुष	७,६९,९६८ (२००१)	८,६९,९६८ (२०११)
स्त्री	७,१६,६२० (२००१)	८,१६,६२० (२०११)

SEX RATIO
For every 100
female births there
are 127 male births

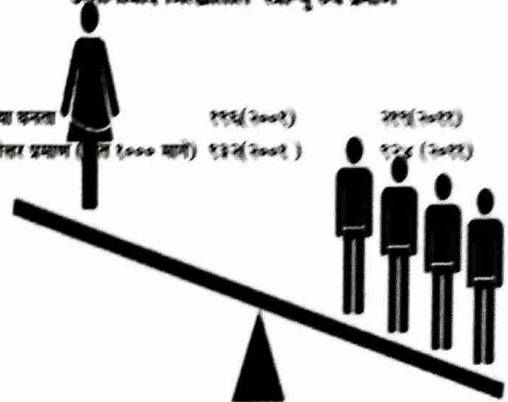

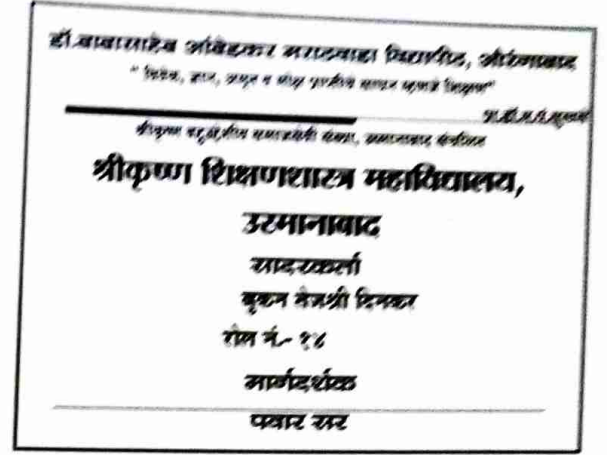
Source: India and Census of Statistics

SEX RATIO (MALE: FEMALE)

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील स्त्री-पुरुष प्रमाण

लोकसंख्या घनता १९६ (२००१) २९६ (२०११)
प्रति १,००० मागे ९६२ (२००१) ९६२ (२०११)

प्रस्तावना -

प्र. वनस्पतीच्या काढीसाठी आवश्यक घटक कोणते.

प्र. शेतीसाठी आवश्यक घटक कोणते.

प्र. मातीचे उपयोग सांगा.

माती महत्व

मातीचे महत्व

१. वनस्पतीचे पाशनासाठी

२. शेतीसाठी

माती कशी बनवतात ते सांगतात

अपक्षीणन म्हणजे काय.

5/17/2023

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
" विवेक, ज्ञान, अमृत व मोक्ष प्राप्तीचे साधन म्हणजे शिक्षण "

प्रा. डॉ. म. वि. सुर्वे

श्रीकृष्ण बहुउद्देशीय समाजसेवी संस्था, उस्मानाबाद संघर्षित

श्रीकृष्ण शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय,
उस्मानाबाद
सादरकर्ता
सुतार सुप्रिया शिवाजी
रोल नं.- २२
मार्गदर्शक
पवार सर

प्रस्तावना -

प्र . एका वस्तुची किंमत २४.५० आहे तर त्याचे वाचन कसे करतात.

प्र. ३०५ या संख्येच्या एकक व शतक स्थानी कोणते अंक येतात.

दशांश अपूर्णांक	

दशांश अपूर्णांकाची बेरीज

दशांश व अपूर्णांक हे कसे लिहावे व वाचन करावे हे शिकवतात.

किंमत काढणे

उदा. देऊन स्पष्टीकरण देतात.

दशांश अपूर्णांक काढण्याचे वि. मध्ये
कोशल्य निर्माण करणे

संकलन

प्र. १.५ मी. व २.५ मी. बरोबर किती ?
प्र. ६.५ मी. व ३.५ मी. बरोबर किती ?

* उपयोगन: विविध दशांश अपूर्णांकाची
उदाहरणे सोडवा.

* मूल्यमापन:

उदाहरण सोडवा.

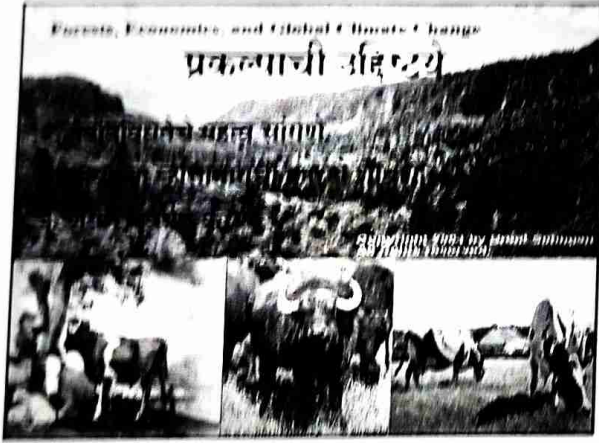
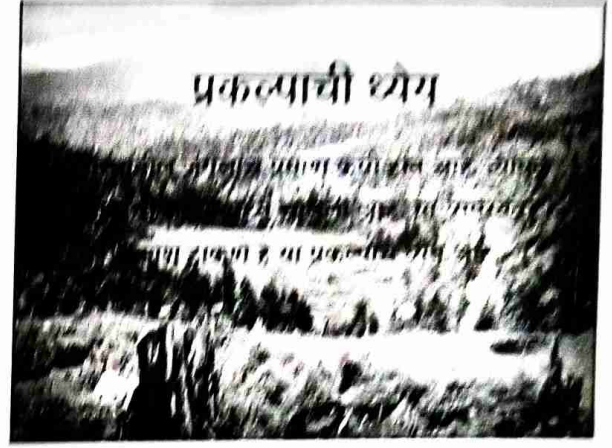
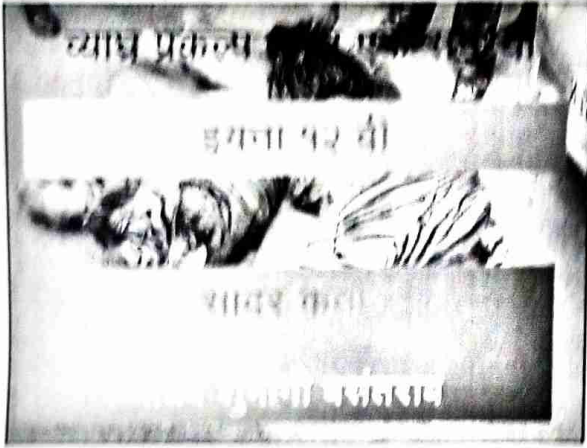
१. $२३.४ + ८७.९$
२. $३५.७४ + ८१.६६$

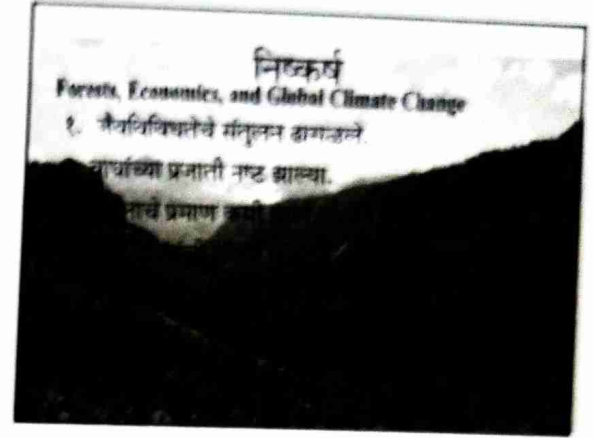
* स्वाध्याय :

कोणत्याही १० दशांश अपूर्णांकाची
उदा. सोडवा.

धन्यवाद !

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जन्मशताब्दी विद्यापीठ, औरंगाबाद
 " विवेक, ज्ञान, समता व योग हाचोच मागून चालूया " ड. बाबासाहेब
 शिक्षण वृत्तिकाचे माहितीचे पत्र, त्यामाध्यम रचयिता
 शिक्षण विभाग, औरंगाबाद महानगरपालिका,
 औरंगाबाद
 सादरकर्ता
 जाधव शुभांगी
 रोल नं.- ०९
 मार्गदर्शक
 पवार सर

विषय - सुनिती.
 इयत्ता- ३ वी
 बटव - सजिव सृष्टी
 अपेक्षित पूर्वज्ञान- विद्यार्थ्यांना जलौघ वनस्पतीची
 माहिती.
 निवडित शैक्षणिक साहित्य - जलौघ वनस्पतीचे चित्र

प्रस्तावना:- मुलांनी इकडे लक्ष द्या आज आपला विज्ञान
 तास आहे. आपण सजिव सृष्टी वा अभ्यास केला आहे.
 प- विज्ञातील सजिव घटककांची नावे सांगा.
 प- विज्ञातील निर्जीव घटककांची नावे सांगा.
 प- सजीवास विविधता कोणत्या घटककांमुळे प्राप्त होते?
 यावरून सजिव हे विविध प्रकारे असतात. हा पाठ
 अभ्यासता.
 हेतू कथन :-
 तर आज आपण सजिव सृष्टी वा पाठाचा अभ्यास करणार आहोत.

विषय प्रतिपादन - अनुकूलन

१. अनुकूलनाचे व्याख्ये सांगतात.
२. हिमप्रदेश व वाळवंटातील विविध वनस्पतीचे माहिती सांगतात.
३. प्रत्येक सजिव हा त्या वातावरणाप्रमाणे उत्तर देऊन घेते.

विविध वनस्पती

१. हिमप्रदेशात जलौघ वनस्पती आढळतात.
२. तसेच हिमप्रदेशात देवदार वनस्पती पण आढळतात.
३. वाळवंटात बाभूळ व निंबूद्रा या वनस्पती आढळतात.

वनस्पतीची माहिती

१. पाण्यात वाढणाऱ्या वनस्पतीचे जलौघ वनस्पती म्हणतात.
२. या वनस्पती उमूळ नद्या व तलाव या ठिकाणी आढळतात.
३. या वनस्पतीची मुळे पाण्यात रुजलेली असतात.
४. काही वनस्पती मुळासह पाण्यात उगतात.

उद्दिष्ट :-

विद्यार्थी :-

ज्ञान :- १. त्रिकोणाच्या घटकाची नावे सांगणे
२. त्रिकोणातील अंतर्भागातील नावे सांगणे

आकलन :- १. बाह्य कोन म्हणजे काय स्पष्ट करा.
२. बाह्य भागातील बिंदू स्पष्ट करा.

उपयोजन :-

स्पष्टीकरण :- १. आंतरकोन बाह्यकोन यांची तुलना करा.

कौशल्य :- १. त्रिकोणाच्या बाह्यकोनाची आकृती काढतो.
२. बाह्य कोन ओळखतो.

संकलन :-

प्र. १) त्रिकोणाची व्याख्या सांगणे ?

प्र. २) त्रिकोणाचे प्रकार सांगणे ?

प्र. ३) त्रिकोणाची नावे सांगणे ?

प्र. ४) त्रिकोण आणि काटकोन यातील फरक सांगणे ?

मूल्यमापन :-

जोड्या लावा	
अ. गट	ब. गट
१. काटकोन त्रिकोण	अ. १० अंश पेक्षा कमी
२. लघुकोन त्रिकोण	ब. १० अंश पेक्षा जास्त
३. विशालकोन त्रिकोण	क. १० अंश
४. त्रिकोणाचे प्रकार	ड. २
	इ. ३

गृहपाठ-

उदाहरणसंग्रह ७४ सोडवा ?

फलक कार्य

निर्देश :- त्रिकोण व त्रिकोणाचे प्रकार

विषय :- भूमिती

इयत्ता :- ६ वे

त्रिकोण व त्रिकोणाचे प्रकार

त्रिकोणाचे प्रकार

१. काटकोन

२. त्रिकोण

३. त्रिकोणाचे प्रकार